

Termau
Awyr
Agored

Cynnwys

Tudalennau

Rhagarweiniad	3
Beicio Mynydd	4–12
Canwio	13–27
Cyfeiriannu	28–45
Eirafyrddio	46–47
Hwyllo	53–57
Mynydda/Dringo/Bowldro	58–82
Syrffio	83–95

Rhagarweiniad

Pwrpas y llyfryn hwn yw i ddarparu terminoleg Cymraeg ar gyfer hyfforwddwyr ac arweinwyr yn y maes awyr agored. Amlygwyd yr angen am osod y terminoleg mewn un cyhoeddiad syml, hawdd i'w ddefnyddio.

Mae cymaint o bobl yr hoffwn ddiolch am eu cymorth; Gwydion Tomos, Arwel Elias, Huw Jenkins o Glan Llyn. Mair a Dewi Tomos o gwmini Ar y Trywydd. Guto Roberts o gwmini Y Cwt Trwsio a Cai Roberts sy'n hwylio. Cyhoeddwyd nifer o'r termau gyda chaniatâd Bwrdd yr Iaith Gymraeg, mae llawer o'r termau i'w cael ar www.byig-wlb.org.uk/termau gwefan Cronfa Cenedlaethol o Dermanau.

Nid gwaith gorffenedig yw'r llyfryn hwn, ond cychwyn ar brosiect, mi fydd yna lawer o feirniadu ac anghytuno. Croesawaf hynny!

Bedwyr ap Gwyn, Menter Iaith Conwy

Geirfa beicio mynydd

Saesneg

air spring pressure

alloy

ascend

ascent

axle

back wheel

balance

bar end plug

bar ends

base layer

bash ring

bearing

berm

bike challenge

body armour

bottom bracket

Cymraeg

gwasgedd sbring aer

aloi

esgyn

esgyniad/esgynfa

echel

olwyn ôl

cydbwysedd/cydbwyso

plwg cyn

pig y cyn

haen isaf

modrwy warchod

beryn

cantel

her feicio

gwisg warchod

braced gwaelod

bottom out	taro'r gwaelod
brake	brêc/brêcio
brake block	bloc brêcs
brake cable	cebl brêcs
brake lever	lifer brêcs
brake pad	pad brêcs
buckle	plygu/plyg
bunny hop	sbonc
calliper	caliper
cant	gwyro
carbon fibre	ffibr carbon
cassette	casét
chain	cadwyno/cadwyn
chain stay protector	maneg staesyn
chain tug	bach cadwyn
chainring	olwyn gadwyn
chainstay	staesyn isaf
cleat	clem
countersteer	gwrthlywio
crank	cranc

crank extractor
cross country
cyclesport
cycling shoe
cycling shorts
degrease
degreaser
dehydrate
descend
descent
disc brake
down tube
downhill
downhill racing
drivetrain
drop-off
dropout
enduro
energy drink
eye protection

tynnwr cranciau
traws gwlad
camp beicio
esgid feicio
siorts beicio
dadiro
dadirydd
dadhydradu
disgynnu
disgyniad/disgynfa
brêc disg
tiwb isaf
i waered
rasio i waered
gyriant
cwymp
ceg fachu
endiwro
diod egni
sbectol amddiffyn

fire road
fluid replacement
fork
fork crown
fourcross (4X)
fourcross racing
frame
freeride
front derailleur
front mech
front suspension
front wheel
front wheel lift
full face helmet
full suspension
gear changer
grease
grease nipple
handlebar grip
handlebar stem

ffordd goedwigaeth
adfer hylif
fforch
iau'r fforch
fforcros
rasio fforcros
ffrâm
beicio gorchest
direilydd blaen
mec blaen
hongiad blaen
olwyn flaen
codi'r olwyn flaen
helmed pen cyfan
hongiad llawn
newidydd gêrs
iraid/iro
pig iro
gafael
gwddf y cyrn

handlebars	cyrn
hardtail bike	beic tin-galed
hazard	perygl
head tube	tiwb pen
headset	berynnau'r pen
helmet	helmed
hex wrench	tyndro hecs
hub	both
hydraulic cable	cebl hydrolig
hydraulic hose	pibell hydrolig
inner cable	cebl mewmol
inner tube	tiwb
jump	clawdd neidio; bwrdd neidio
jump laterally	neidio i'r ochr
lateral jump	naid ochr
line	llwybr
lock out	cloi/clo fforch
lockring	modrwy gloi
loop	cyloch
low speed compression	cywasgiad cyflymder isel

mech hanger	clust
mini pump	pwmp bach
mountain bike	beic mynydd
mudguard	gard
multi-tool	teclyn
navigate	llywio
navigate	pennu'r ffordd
night ride	taith nos/beicio nos
North Shore	Beicio North Shore
off-camber turn	tro cantel croes
off-road	oddi ar y ffordd
on-road	ar y ffordd
outer cable	cebl allanol
patch	patshyn
pedal	pedlo/pedal
pivot bolt	boltt colyn
position	gosod eich hun ar feic/ystym
preload	Rhaglwytho/rhaglwyth
pump	pwmp/pwmpio
puncture	pynctsiar/cael twll

quick release lever
ratcheting
rear derailleur
rear mech
rear shock
rear suspension
rebound
ride
rigid
rim brake
rock garden
route
saddle
seat stay
seat tube
seatclamp
seatpost
shim
shock absorber
singlespeed bike

clo chwim
clicio
direilydd ôl
mec ôl
siocyn ôl
hongiad ôl
adlamu/adlam
taith/reidio
beic di-hongiad
brêc camog
gardd gerrig
llwybr
sêt
staesyn uchaf
tiwb sêt
clamp sêt
postyn sêt
shim
siocyn
beic un gêr

singletrack

spanner

split a chain

spoke

spoke key

sprocket wheel

star nut

steer

steer tube

steering

step down

suspension

terrain

tights

top tube

track pump

track stand

trail

trailquest

tread

llwybr untrac

sbaner

agor cadwyn

adain

allwedd adain

olwyn ddannedd

nyten seren

llywio

tiwb llywio

llyw

gris

hongiad

tir

teits

tiwb uchaf

pwmp ar ei draed

sefyll yn stond/safiad

stond

llwybr

ras gyfeiriannu

gwadn

triple clamp fork

tubeless tyre

tune

twenty niner

tyre

tyre lever

waterproof jacket

wheel rim

wheelie

wrench

fforch drichlamp

teiar di-diwb

tiwnio

beic 29

teiar

lifer teiars

cot law

camog

gwneud whili

tyndro

Geirfa Canwio

Saesneg

abeam

aboard

access point

active blade

afloat

aft

aground

ahead

air lock

all-in rescue

alongside

anchor

ankle deep

astern

astern

azimuth

Cymraeg

ar yr ystlys

ar y bwrdd

mynedfan

llafn gweithredol

ar y dŵr

wrth y starn

yn sownd

ymlaen

trap aer

achubiad pawb yn y dŵr

ochr yn ochr

angor/angori

at y migwrn (D);

at y ffêr (G)

ym mhen ôl

y tu ôl

asimwth

azimuth compass

back ferry

backcountry

backpaddle

bail

bailer

bang plate

basic

beam

bear off

bearing

beaver tail paddle

bent shaft paddle

bilge

bilge keel

bladder

blade

blade award

blade roll

board

cwmpawd asimwth

ôl-fferio

tir gwyllt

ôl-badlo

gwagio

gwagiwr

plât arbed

sylfaenol

lled

gwthio oddi wrth

cyfeiriant

padl llafn main

padl goesgam

gwaelodion canw

cilbren sadio

pledren

llafn

gwobr llafn

rholiad llafn

byrddio

boat handling skills

boil

bottom

bow

bow paddler

bow plate

bow rudder stroke

bow seat

bowman

box turn

brace stroke

bridle

British Canoe Union

bulkhead

buoyancy aid

Canadian canoe

canoe

canoing

canoe pole

capsize

sgiliau trin cychod

dŵr crych

gwaelod

blaen

padlwr blaen

plât arbed

strôc llyw blaen

sedd flaen

padlwr blaen

tro bocs

strôc gynnal

rhaff dywys

Undeb Canŵio Prydain

pared

siaced hynofedd

canŵ Canada

canŵ

canŵio

polyn canŵ

troi drosodd

carry
carve a turn
carvel-built canoe
cat hole
channel
chart
chute
clock roll
closed boat
coach
coaming
cockpit
control hand
controlled scull
covered canoe
crest
cross deck paddle
cross deck roll
curler
dead reckon

cludo
rhych-droi
canŵ ag estyllod cyfwyneb
twll carthu
sianel
siart
cwymp dŵr
rholiad cloc
cwch caeedig
hyfforddwr
ymyled
twll eistedd
llaw reoli
rhodli dan reolaeth
canŵ caeedig
brig
padlo croesfwrdd
rholiad croesfwrdd
ton gyrliog
gogyfrif

deck
depth
double-blade paddle
downriver
downriver race
drag
draw stroke
dry suit
Duffek stroke
eddy
eddy chamber
eddy current
eddy hop
eddy line
eddy turn
eddy wind
eskimo rescue
exit
face
fall

dec
dyfnder
padl ddeulafn
i lawr yr afon
ras i lawr afon
llusgiant
strôc dynnu
siwt sych
strôc Duffek
trolif/torlifo
siambr drolif
cerrynt trolif
sbuncio trolifau
ffin drolif
tro trolif
trowynt
achubiad esgimo
mynd allan
wyneb
cwymp

fathom	gwryd/plymio
feather	fflatio
ferry	fferio
ferry glide	llithriad fferi
ferry glide backwards	llithriad fferi am yn ôl
ferry glide forwards	llithriad fferi ymlaen
fibreglass	gwydr ffeibr
fibreglass boat	cwch gwydr ffeibr
fill power	pŵer llenwi
flare	fflêr
flatwater	dŵr tawel
fleet	fflyd
flood	boddi/gorlifo
flood warning	rhybudd llifogydd
floods	llifogydd
floorboard	bwrdd llawr
flotations	arnofion
foldboat	cwch plygu
forecast	rhagolygon
forward ferry	fferio ymlaen

forward screw roll
freeboard
freighter canoe
gauging station
gear
grab loop
gradient
grip
gunnel
hand roll
handle
hang a brace
heavy water
helmet
high brace
high support stroke
hole
hull
hung up
hypothermia

**rholiad sgriw ymlaen
bwrdd rhydd
canŵ cludo
gorsaf fedryddu
offer
dolen gydio
graddiant
carn
gynwal
rholiad llaw
trin
dal strôc gynnal
chwyrnddwr
helmed
strôc gynnal uchel
strôc gynnal uchel
twll
cragen
sownd ar graig
hypothermia**

International Canoe
Federation

international rating

j stroke

kayak

keel

kevlar

knee brace

lapstrake canoe

lash

launch

left bank

level

life jacket

life vest

line

livery

lob tree

logbook

long-distance race

low support stroke

**Ffederasiwn Canwïo
Rhyngwladol**

graddfa ryngwladol

strôc j

caiac/caiacio

cilbren

kevlar

braced pen-glin

canŵ estyllog

clymu

lansio

glan chwith

lefel

siaced achub

siaced achub

rhaff/rhaffu

storfa llogi offer

coeden lob

llyfr lòg

ras pellter hir

strôc gynnal isel

man overboard	dyn yn y dŵr
marine environment	amgylchedd morol
mould	mowld
mouth	aber
navigate	mordwyo
navigation	mordwyaeth
off balance	ansad
off side	ochr agored
offshore	ar y môr
on its beam ends	yn gorwedd ar ei ochr
open canoe	canŵ agored
outfit	cyfarparu
outfitter	darparwr cyfarpar
outside bank	glan allanol
overboard	dros y bwrdd
overhead stern rudder	strôc llyw starn
stroke	uchel
paddle	padl/padlo
paddle backwards	padlo am yn ôl
paddle forward	padlo ymlaen
paddle roll	rholiad padl

paddlesport	chwaraeon padlo
painter	rhaff glymu
Pawlata roll	rholiad Pawlata
personal flotation device	dyfais arnofio bersonol
pick pole	polyn canŵ
pike	pig
pillow	clustog
pilotage	taliad llywio
pivot	colynnu
play	chwarae
pole	polyn
pool	pwll
pool session	sesiwn pwll
port	ochr chwith y canŵ
portage	cludo
power face	wyneb gwthio
pry stroke	strôc wthio
put-in	cychwynfan
quarter	chwarteru
rapids	dyfroedd gwyllt

reaching rescue
read the water
recover
recovery stroke
regional coaching
organiser
rescue line
rescue pack
rescue skills
reverse screw roll
rib
riffle
right bank
rock garden
rocker
roll
roll on the move
rolling technique
rough water
rudder
run

achubiad drwy ymestyn
darllen y dŵr
adfer
strôc adfer
trefnydd hyfforddiant
ardal
rhaff achub
pecyn achub
sgiliau achub
rholiad sgrïw yn ôl
asen
crychdon
glan dde
gardd greigiau
siglydd
Rholiad/rholio
rholio wrth symud
techneg rolïo
dŵr garw
llyw
rhedeg

screw roll	rholiad sgriw
scull	rhodli
sculling draw	tyniad rhodli
sculling stroke	strôc rodli
sea cliff	clogwyn môr
sea kayak	caiac/caiaco môr
sea paddler	padlwr môr
seamanship	morwriaeth
self rescue	hunanachub
shaft	coes
sheer	cromlin
	canŵ/gwyro/gwyriad
sheltered water	dŵr cysgodol
shoal	basle
shoe keel	cilbren gwastad
shoulder	ysgwydd
shuttle	gwennol
skin	croen
slalom	slalom
smoker	dyfroedd ffyrnig
spray cover	ffedog ewyn

spray deck	ffedog ewyn
spray skirt	sgert ewyn
square stern canoe	canŵ starn sgwâr
standing wave	ton sefydlog
starboard	starbord
stem	stem
stem band	plât arbed
stern	starn
stern paddler	padlwr starn
strainer	crafanc
stroke	strôc
support stroke	strôc gynnal
swamp	llenwi â dŵr
swamped	llawn dŵr
sweep stroke	strôc sgubo
take-out	diweddfan
technical passage	llwybr technegol
throat	gwddf
throw a brace	gwneud strôc gynnal
throwline	rhaff daflu

throwline rescue

thwart

tidal rapids

tide

tip

tongue

topside

tow

tow of boats

tow-boat

towing systems

trim

trip leader

trough

tumpline

turn

upturned

vertical paddle roll

VHF radio

wake

achubiad rhaff daflu

sedd ystlys

dyfroedd gwyllt y llanw

llanw

blaen

tafod

ochr uchaf

tynnu

cynffon o gychod

tynfad

systemau tynnu

gogwydd

arweinydd y daith

cafn

brongengl

troi

wyneb i waered

rholiad padl fertigol

radio VHF

ôl y canw

water levels	lefelau dŵr
water sports	chwaraeon dŵr
waterline	noflin
watershed	gwahanfa ddŵr
wave	ton
weir	cored
Welsh Canoeing Association	Cymdeithas Canŵio Cymru
wet suit	siwt wlyb
whitewater	dŵr gwyn
whitewater paddle	padl dŵr gwyn
windward	tua'r gwynt
wriggle test	prawf gwingo
x rescue	achubiad x
yaw	gwyro
yoke	iau

Geirfa Cyfeiriannu

Saesneg

Land forms

broken ground
contour
contour value
depression
earth bank
earth wall
elongated knoll
erosion gully
form line
gully
hill
index contour
knoll
mine entrance
mine shaft

Cymraeg

Tir-ffurfiau

tir toredig
cyfuchlin
gwerth cyfuchlin
pant
banc pridd
clawdd pridd
bryncyn hir
hafn erydiad
llinell ffurf, ffurflin
hafn/ceunant sych
bryn
cyfuchlin indecs
bryncyn
ceg cloddfa
siafft cloddfa

mound/small knoll
pit
platform
quarry
re-entrant
rib
saddle
slate tips
slope line
small depression
small earth wall
small erosion gully
small knoll
special land form feature
spur
steep slope
terrace

Rock and Boulders

bare rock

twmpath
twll
llwyfan
chwarel
dyffryn adfewnol
gwrym
cyfrwy
tomennydd llechi
llinell llethr
pant bychan
clawdd pridd bychan
hafn erydiad fechan
twmpath
nodwedd tirwedd arbennig
esgair
llethr serth
teras

Cerrig a chlogfeini

craig foel

boulder
boulder cluster
boulder field
cave
crag/rock
impassable cliff

large boulder
open sandy ground
passable rock face
rock pillars/cliffs
rocky pit
stone
stony ground

Water and Marsh

crossable small watercourse
crossable watercourse
ditch
indistinct marsh

clogfaen
clwstwr clogfeini
tir creigiog
ogof
craig
clogwyn
perylus/anghroesadwy
clogfaen mawr
tir agored tywodlyd
craig groesadwy
pileri/clogwyni
twll creigiog
carreg
tir caregog

Dŵr a chors

cwrs dŵr croesadwy
afon lydan groesadwy
ffos
cors aneglur

lake
marsh
minor water channel
narrow marsh
pond
river
source
special water feature
spring
stream
uncrossable marsh
uncrossable river
waterhole
well

Vegetation

bare peat
clearing
copse

llyn
cors
nant neu ffos fechan
cors gul
pwll
afon
tarddle
nodwedd dŵr arbennig
pistyll
nant
ffos anghroesadwy
afon anghroesadwy
pwll dŵr
ffynnon

Llystyfiant

mawndir
llannerch
coedlan

cultivated land
distinct cultivation
boundary
distinct tree
distinct vegetation
boundary
felled areas
forest runnable in one
direction
forest:difficult to run
forest:easy running
forest:impenetrable/fight

forest:slow running
indistinct veg. boundary
open land
open land with scattered
trees
orchard
r.o.l. with scattered trees

ride

tir âr
ffin tir âr eglur

coeden amlwg
ffin llystyfiant eglur

coed cwmpedig
coedwig redadwy un
ffordd
coedwig:anodd i redeg
coedwig:rhedeg hawdd
coedwig:
anhreiddiadwy,drysni
coedwig:rhedeg araf
ffin llystyfiant aneglur
tir agored
tir agored gyda choed
gwasgaredig
perllan
t.a.g.gyda choed
gwasgaredig
toriad tân, rhodfa

rough open land
special veg. features

thicket

undergrowth:difficult to run

undergrowth:slow running

vegetation:impassable

vineyard

young trees

Man-made features

boundary stone

building

cairn

car park

crossable pipeline

crossing point

crossing point with bridge

crossing point without
bridge

tir agored garw

**nodweddion llystyfiant
arbennig**

llwyni

tandwf:anodd rhedeg

isdyfiant:rhedeg araf

llystyfiant:anhreiddiadwy

gwinllan

coed ifanc

Nodweddion o waith dyn

carreg derfyn

adeilad

carnedd

man parcio

peipen groesadwy

man croesi

man croesi gyda phont

man croesi heb bont

dam
embankment/causeway
fence
fire tower
firing range
fodder rack
footbridge
footpath
gate
grave
high fence
high stone wall
high tower
indistinct junction
lay by
less distinct small path
major power line
major road
minor road
motorway

argae
cob/sarn
ffens
tŵr tân
maes tanio
cafn bwydo
pont droed
llwybr
giât
bedd
ffens uchel
wal gerrig uchel
tŵr uchel
cyffordd aneglur
cilfan
llwybr cul aneglur
prif linell bwer
priffordd
ffordd gul
traffordd

narrow ride	toriad tân cul
paved area	pafin
permanently out of bounds	dim mynediad o gwbl
power line	llinell bwer
private land	tir preifat
railway	rheilffordd
road	ffordd
ruin	adfail
ruined fence	ffens fylchog
ruined stone wall	wal gerrig fylchog
seat/bench	sedd/mainc
settlement	anheddiad
sheepfold	corlan
shooting platform	llwyfan saethu
small path	llwybr cul
small tower	tŵr bychan
special man-made features	nodweddion arbennig o waith dyn
stile	camfa
stone wall	wal gerrig
trig. point/pillar	pwynt/piler trig.

tunnel

uncrossable pipeline

vehicle track

visible path junction

Technical symbols

magnetic north line

registration marks

spot height

Overprinting symbols

control number

control point

crossing point

dangerous area

finish

first aid post

forbidden route

line

twnel

peipen na ellir ei chroesi

ffordd arw

cyffordd llwybr weladwy

Symbolau technegol

llinell gogledd magnetig

marciau cofrestru

pwynt uchder

Symbolau trosbrintio

rhirf rheolfan

rheolfan

man croesi

lle peryglus

diwedd

cymorth cyntaf

trywydd gwaharddedig

llinell

marked route
out-of-bounds area
refreshment point
start
uncrossable boundary

Additional words and terms

attack point
bearing (s)
British Orienteering Federation
championship
colour coded
compass
contour interval
control card
control description
control point
district

**trywydd wedi'i farcio
lle gwaharddedig
lluniaeth
cychwyn
ffin na ellir ei chroesi**

Geiriau a thermau ychwanegol

**pwynt ymosod
cyfeiriant, cyfeiriannau
Ffederasiwn Cyfeiriannu Prydain
pencampwriaeth
cystadleuaeth lliw
cwmpawd
bwlch cyfuchlin
cerdyn rheolfan
disgrifiad rheolfan
rheolfan
ardal**

east
electronic punch, dibber
elite
event
feature
fixture
grid reference
handrail
international
key
kite
landscape
line feature
local
master maps
mountain bike O
national
navigation, navigating
north
north west/east

dwyrain
pwnsh electronig, ‘dibiwr’
goreuon
cystadleuaeth
nodwedd
cystadleuaeth
cyfeirnod grid
canllaw
rhyngwladol
allwedd
fflag
tirlun
nodwedd llinell
lleol
prif fapiau
C beic mynydd
cenedlaethol
cyfeiriadu
gogledd
gogledd
orllewin/ddwyrain

orienteering	cyfeiriannu
park O	C parc
permanent course	cwrs parhaol
pin punch	pwnsh pin
point feature	nodwedd pwynt
qualifying	rhagbrofol
ranking system	trefn safle
regional/badge	rhanbarthol/bathodyn
registration	cofrestru
scale	graddfa
south	de
south west/east	de orllewin/ddwyrain
sport	camp
string course	cwrs llinyn
survey	arolwg
technical difficulty	safon dechnegol
terrain	tirwedd
trail orienteering	cyfeiriannu trywydd
Welsh Orienteering Association	Cymdeithas Cyfeiriannu Cymru
west	gorllewin

Control descriptions

Column C

between
lower
middle
north eastern
northern
upper

Column D

anthill
bare rock
boulder
boulder field
boundary stone
broken ground
building

Disgrifiadau rheolfannau

Colofn C

rhwng
isaf
canol
gogledd ddwyreiniol
gogleddol
uchaf

Colofn D

twmpath morgrug
craig foel
clogfaen
tir creigiog
carreg ffin
tir toredig
adeilad

cairn
cave
charcoal burning ground
clearing
cliff
copse
dam
depression
ditch
dry ditch
earthbank
felled area
fence
firm ground in marsh
fodder rack
footbridge
forest corner
gully
hill
knoll

carnedd
ogof
man llosgi siarcol
llannerch
clogwyn
coedlan
argae
pant
ffos
ffos sych
llethr pridd
coed cwmpedig
ffens
tir sych mewn cors
cafn bwydo
pont droed
cornel coedwig
hafn/ffos sych
bryn
bryncyn

lake	llŷn
marsh	cors
narrow ride	toriad tân cul
open land	tir agored
path	llwybr
pit	twll
pond	pwll
quarry	chwarel
re-entrant	dyffryn
	bychan/adfewniadol
rib	gwrym/cefnen
road	ffordd
rock pillar	piler o graig
ruin	adfail
saddle	cyfrwy/bwlch
salt lick	llyfle halen
semi-open land	tir rhannol agored
shooting platform	llwyfan saethu
single tree	coeden unigol
small dep.	pant bychan
small marsh	cors fechan

source
special feature
spur
steep bank
stony ground
stream
terrace
thicket
tower
tree root
vegetation boundary
wall
waterhole
well

Column E

bend
coniferous
crossing

tarddiad
nodwedd arbennig
esgair/cefnen
llethr serth
tir carregog
nant
teras
llwyni
twr
gwreiddyn coeden
ffin llystyfiant
wal
pwll dwr
ffynnon

Colofn E

tro
conifferaidd
croesfan

deciduous

deep

end

junction

marshy

open

overgrown

rocky

sandy

shallow

collddail

tyfn

diwedd

cyffordd

corsiog

agored

wedi gordyfu

creigiog

tywodlyd

bas

Column F

height in metres

length/width in metres

Colofn F

uchder mewn metrau

hyd/lled mewn metrau

Column G

at the foot

east corner (inside the angle)

Colofn G

wrth droed

cornel ddwyreiniol (tu mewn i'r ongl)

lower part (foot)

northern side

northwest edge

on the tip of

southern foot

southern tip

southwest corner

upper part (head)

western part

rhan isaf (troed)

ochr ogleddol

ymyl gogledd-orllewinol

ar flaen

troed ddeheuol

pen deheuol

cornel de-orllewin

rhan uchaf (pen)

rhan orllewinol

Column H

first aid

manned control

radio control

refreshments

Colofn H

cymorth cyntaf

stiwario

radio-reolaeth

lluniaeth

Geirfa Eirafyrddio

Saesneg	Cymraeg	Esboniad
Backcountry	Tir Gwyllt	Tir agored heb lethrau penodol.
Backside	Ochr y cefn/ ochr y sawdl	Ochr cefn y bwrdd lle mae eich sawdl yn gorffwys.
Baseless bindings	Hualau di waelod	Hualau heb blât. (sef y darn sydd yn cadw'r troed i'r bwrdd).
Blind side	Ochr ddall	Wrth neidio, rydych yn glanio ar yr ochr nad ydych yn ei weld
BoarderCross	Trawsfyrddio	Cystadleuaeth Olympaidd.
Bonk	Bonc	Taro rhywbeth heb eira e.e. wal fel rhan o dric eirafyrddio.
Boost	Hediad	Hedfan ar yr hanner piben.
Camber	Crymedd	Siap y bwrdd.

Centered stance	Safle canolig	Safle'r hualau ar y bwrdd yn union yn y canol.
Chatter	Dyrgrynu	Dyrgryniadau yn y bwrdd wrth fynd yn gyflym iawn.
Corduroy	Llethr wedi gribo	Yr olwg sydd ar llethr ar ôl i'r peiriannau cribo fod allan dros nos fel arfer.
Dampening	Gostegu	Defnydd sydd yn gostegu y dyrgryniadau yn y bwrdd.
Delaminate	Di haenu	Pan mae'r haenau sydd yn y bwrdd yn gwahanu e.e. ar ôl cyfnod hir o ddefnydd, damwain neu wendid.
Directional stance	Safle cyfeiriad	Pan mae'r hualau wedi eu gosod i fynd i un cyfeiriad yn haws na'r llall.

Duck foot	Osgo chwadan / hwyiaden Traed chwadan/ hwyiaden	Mae'r hualau wedi ei gosod fel bod eich traed yn anelu allan.
Effective edge	Ymyl effeithiol	Darn o'r ymyl haearn sydd yn gwneud cyswllt efo'r eira.
Fakie	Ffugio/ mynd tu chwith	Eirafyrddio efo'r troed arall yn arwain.
Fall line	Llinell ddisgyn	Y cyfeirad mae disgyrchiant yn eich tynnu i lawr y llethr.
Flat bottom	Darn gwastad	Darn yr hanner biben rhwng y ddau wal.
Flex	Hyblygrwydd	Pa mor hyblyg yw'r bwrdd.
Forward lean	Pwysau Ymlaen	Graddfa y cefnau uchel sydd yn gorfodi'ch coesau tros fysedd eich traed.
Freeriding	Rhyddfyrddio	Byrddio am hwyl ar unrhyw fath o lethrau, nid yw'n cynnwys yr hanner biben.

Freestyle	Steilrydd	Eirafyrddio hanner piben neu unrhyw fath o driciau.
Front hand/foot	Troed/llaw blaen	Y droed neu'r law sydd agosa i drwyn y bwrdd.
Frontside/ toeside	Ochr blaen /ochr y traed	Ymyl y bwrdd sydd agosaf i'r traed.
Gooffy	Troed dde ymlaen	Eirafyrddio gyda'r droed dde yn y blaen.
Grap	Gafael	Dal ymyl y bwrdd efo un neu ddwy law yn ystod tric.
Halfpipe	Hanner piben	Llethr siap U.
Hard Boots	Esgidiau Caled	Esgidiau eirafyrddio sy'n debycach i esgidiau sgio.
Heel Drag/ Overhang	Sawdl lusgo	Pan mae'r sawdl yn hongian dros ymyl y bwrdd gan amharu ar y troi.
Heel Edge	Ymyl y sawdl	Ymyl y bwrdd sy'n agos at y sawdl.
Heelside turn	Tro ymyl y sawdl	Tro sy'n cael ei wneud ar ymyl y sawdl.

Highback bindings	Hualau cefnuchel	Y cefn uchel sydd ar y mwyafrif o hualau.
Jib	Jibio	Eirafyrddio ar arwyneb sydd ddim yn eira e.e pren.
Leash	Tennyn	Darn o ddefnydd sy'n sownd i'r bwrdd ar droed.
Lip	Brig	Darn uchaf yr hanner piben.
Nose	Trwyn	Blaen y bwrdd.
Ollie	Naid	Neidio yn glir o'r ddaear efo'r bwrdd.
Pipe Dragon	Draig y biben	Y cerbyd a ddefnyddir i gribo'r hanner piben.
Piste	Llethr	Llethr sgio/eirafyrddio.
Plate Binding	Hual Plât	Angen esgidiau caled ar gyfer rhain.
Poach	Potsio	Mynd y tu allan i ffiniau swyddogol yr ardal sgio.

Poseur	Ffugiwr	Rhywun sy'n byw'r ddelwedd.
Quater pipe	Cwarter piben	Fel hanner piben ond gydag un wal yn unig(siap L dim U).
Rail	Ymyl	Ochr y bwrdd, mae gan eirafwrdd 2 ymyl.
Railing	Tro Tyn	Tro bach sydyn.
Rear Hand/foot	Llaw/troed cefn	Y droed a'r law sydd yn agos i gefn y bwrdd.
Regular footed	Troed chwith ymlaen	Eirafyrddio gyda'r droed chwith yn arwain.
Rolling down the windows	Y felin wynt	Symudiad wrth i rywun neidio a gorfod ymladd i gadw cydbwysedd.
Running length	Hyd gweithredol	Ardal ar waelod yr eirafwrdd sy'n dod i gyswllt gydag eira.
Soft boots	Esgidiau meddal	Esgidiau ar gyfer rhyddfyrddio a eirafyrddio steilrydd.

Speed check	Gwirio cyflymder	Mynd ar draws er mwyn arafu.
Stance	Osgo	Safle'r traed ar y bwrdd.
Step in binding	Hual camu i mewn	Tebyg i hualau sgio o ran egwyddor.
Stomp pad	Ffrithiwr	Darn tu flaen i'r hual ôl er mwyn creu ffrithiant wrth sglefrio, a defnyddio'r llyft ac ati.
Tail	Cynffon	Cefn y bwrdd wrth y droed ôl.
Toe Edge	Ymyl bysedd y traed	Ymyl blaen y bwrdd
Toeside turn	Tro ymyl bysedd y traed	Tro gydag ymyl blaen y bwrdd.
Traverse	Croesi	Mynd ar draws wyneb y llethr.
Twin Tip	Efail	Bwrdd lle mae'r blaen ar cefn yn union yr un peth.
Wall	Wal	Mae dau o'r rhain ar hanner piben.

Geirfa Hwyllo

Saesneg

batten
beam reach
boom
bouy
bow
bow deck
bowline
broad reach
burgee
capsize
center board/dogger board
cleat
clew
close reach
closehauled
clove hitch

Cymraeg

asen
ychydig ar draws
pawl
bwi
pen blaen
bwrdd blaen
cwlwm dolen
ar draws hedeg
baner
troi drosodd/dymchwel
y plat
bach rhaffau
cynffon
ar draws tynn
agos at y gwynt
tagiad

crew
deck
deep water
eight figure knot
fibreglass batten
forestay
fresh wind
goose winged
gooseneck
head
highway mans hitch
hull
hunters bend knot
jamming cleat
jib
jib halliard
jib sheet
jibe
kicking strap
large

**y criw
bwrdd
dwr dwfn
cwlwm rhif wyth
asen gwydr ffibr
gwifren flaen
gwynt ffres
adeiniog
echel
pen
cwlwm gyrrwr lori
plisgyn
cwlwm hunters bend
bach cloi
hwyl flaen
haliwr blaen
tennyn blaen
jeibio
haliwr pawl
mawr**

launch a boat
leeward
light breeze
light wind
luff
main halliard
main sail
main sheet
mast
moderate wind
no go zone
plastic batten
points of sailing
port tack
pulley
quiet
reach
reef
reef knot
rolling hitch

lansio cwch
i lawr i'r gwynt
awel ysgafn
gwynt ysgafn
min
prif haliwr
y brif hwyl
prif dennyn
hwylbren
gwynt cymhedrol
ardal dim hwylio
asen blastic
cyfeiriadau hwylio
asgellu o'r chwith
pwli
tawel
ar draws
riff
cwlwm plyg
tafliad a thro

round turn and two half
hitches

running

sail

sail bag

sail on a tack

sailing

seat

shackle

shallow water

sheet bend knot

shrouds

small

smoke

spinnaker

stable

starboard tack

strong wind

tack

tacking

tiller

tro a dau hanner

hedeg

hwyl/dalen

bag hwyliau

asgellu

hwyllo

sedd

bistyl a phin

dwr bas

cwlwm sheet bend

llorpiau

bach

mwg

y lliain

sad

asgellu o'r dde

gwynt cryf

sawdl

tacio

llyw

tiller extention
to luff
to windward
waves
wooden batten

**braich y llyw
codi i'r gwynt
i fyny i'r gwynt
tonnau
asen bren**

Geirfa

Mynydda/Dringo/Bowldro

English

abseil
abseiler
accident
adjustable crampons
advance party
aiming off
air mattress
air stream
alert
alertness
Align
anchor
ankle
antiseptic cream
arête

Cymraeg

abseilio
abseiliwr
damwain
cramponau addasadwy
criw arweiniol
anelu ffwrdd
matras aer
llif aer
Effro
bod â meddwl effro
alinio
angor/angori
ffêr (G); pigwrn (D)
eli antiseptig
Crib

ascending path	llwybr i fyny
ascent	esgyniad
avalanche	airlithriad
attack point	pwynt ymosod
back-up	cefnogaeth wrth gefn/cefnogi
bad visibility	gwelededd gwael
balaclava	balaclafa
balaclava helmet	helmed balaclafa
bandage	rhwymyn
bank	glan
barometer	baromedr
barrel knot	cwlwm casgen
base	canolfan
base camp	gwersyll cychwyn
base plate	plat gwaelod
bearing	cyfeiriant
bearing numbers	rhifau'r cyfeiriant
belay	angori
belay rope	rhaff angori
belaying pin	pin angori

belt	gwregys
binoculars	ysbienddrych
blister	pothell
blizzard	storm eira
block	bloc, blocyn (blociau)
blood circulation	cylchrediad y gwaed
body temperature	tymheredd y corff
bollard	bolard
boss	bwl, bwlyn (bylau)
boulder	bowldro/clogfaen
boulder field	maes meini
bowline knot	cwlwm bowlin
break	toriad
breeches	clos pen-glin
bulge	chwydd, bol
burn	llosg
burnt	llosgi
buttress	gwanas
cable rope	rhaff geblog
camp	gwersyll

camping
camcraft
camping gas
cap
casualty bag
cave
chicken head
chill
chimney
classic
cliff
climb
climber
clove-hitch
coil
col
cold air
cold exhaustion
cold front
coldness

gwersylla
celfyddyd gwersylla
nwy gwersylla
cap
sach anafiadau
ogof
crofen/ croben
oerfel
simnai
clasurol
clogwyn
dringfa/dringo
dringwr
cwlwm croes
lapio
col
aer oer
lluadded oerni
ffrynt oer
oerfel

compass
compass bearing
compass housing
concave
concave slope
conditions
consolidated snow
continuation
contour lines
controlled descent
controlled descent
convection
convex
convex slope
corner
cornice
correction
corrie
cotton shirt
cotton trousers

cwmpawd
cyfeiriant cwmpawd
amgaead y cwmpawd
ceugrwm
llethr ceugrwm
amodau
eira caled
parhad
cyfuchliniau
disgyn dan reolaeth
disgyniad dan reolaeth
darfuddiad
amgrwm
llethr amgrwm
congl/corner
gordo
cywiriad
peiran
crys cotwm
trowsus cotwm

crack	hollt
crag	clegyr
crampon	crampon/crampona
crash helmet	het galed
crevasse	agendor
crevice	agen
crimp	crych
crossover	trawsgroesi
crossthrough	trwygroesi
curvature	crymedd
dagger	dagr
dead point	mar(w)nod/marnod
dehydrated	dadhydradedig
descend	disgyn/dringlawr
descending path	llwybr i lawr
descent	disgyniad/ffordd I lawr
detour	gwyriad
dewpoint	gw lithbwynt
diagonal	lletraws/lletgroes/croeslin
dimple	pant/pannwyl

dink
direction of travel arrow
dish
double gloves
down
down sleeping bag
drizzle
drop knee
dry
dubbin
duvet jacket
dyno
edge
egyptian
electrical storm
eliminate
emergency
emergency ration
emergency shelter
energy

dinc
saeth cyfeiriad teithio
dysgl
menyg dwbl
manblu
sach gysgu manblu
glaw mân
glingost
sych/sychu
dwbin
siaced duvet
deino
cyr
heirogliff
storm drydanol
dilead
argyfwng
dogn argyfwng
lloches argyfwng
egni

energy reserves
equipment
error
error alertness
escape routes
exhaustion
expedition
fall
fall line
fatal accident
features
figure of eight knot
fin
firewood
first aid
first aid equipment
first aid kit
fisherman's bend
fixed crampons
fixed rope

egni wrth gefn
offer
camgymeriad
yn effro i gamgymeriadau
llwybrau dianc
blinder eithafol
alldaith
cwymp
llinell disgyn
damwain angheuol
nodweddion
cwlwm ffigwr wyth
asgell
coed tân
cymorth cyntaf
offer cymorth cyntaf
pecyn cymorth cyntaf
cwlwm angor
cramponau sefydlog
rhaff sefydlog

flake	caen/ffloch
flare	fflêr
flash	fflach
flask	fflasg
flatty	llorafael
flysheet	gorchudd allanol
foothold	troedle
framed rucksack	sach gefn â ffrâm
freeze	rhewi
freezing conditions	amodau rhewllyd
freezing point	rhewbwynt
friction	ffrithiant
frost-bite	ewinrhew
funnel	twmffat
gait	cerddediad
gaiters	legins/coesarnau
gas	nwy
geology	daeareg
glacier	rhewlif
glissade	sglefriad/sglefrio

global positioning system	system leoli fyd-eang
glove	maneg
goggles	gogls
grade	gradd
gradient	graddiant
gravel	graean
gravelly	graeanog
grid bearing	cyfeiriant grid
grid north	gogledd grid
grid reference	cyfeirnod grid
grid system	system grid
grip	gafael
groove	rhych
ground sheet	gorchudd llawr
guide	tywysydd
gully	rhigol
guy rope	rhaff dynhau
hammer	morthwyl
hammer-axe	bwyellforthwyl
handhold	gafael llaw

hat
heat exhaustion
heather
heel
heel hook
height
helmet
hemisphere
highlands
hill walking
hillside
hold
hook
horizontal
humidity
hypothermia
ice axe
ice bollard
ice piton
ice screw

het
lluidded gwres
grug
sawdl
bachsodli
uchder
helmed
hemisffer
ucheldir
cerdded bryniau
llechwedd
gafael
bachu/bachyn
llorweddol
lleithder
goroerfel
bwyell rew
bolard rhew
piton rhew
sgriw rew

igloo	iglw
indicator	dangosydd
flammable fuel	tanwydd fflamadwy
injury	anaf
inner gloves	menyg isaf
insulation	inswleiddio
isobar	isobar
jam	clo
jug	crafanc
jutting	tafliedig
kangaroo pocket	poced cangarŵ
karabiner	carabiner
knoll	brycyn
knot	cwlwm
knuckle	migwrn
landing	glanfa/tirfa
layaway	gorffwrdd
lay-back	ôl-wthio
layering system(clothes)	dull haenu (dillad)
least tiring	lleiaf blinderus

ledge	silff/sil
lethargy	syrthni
light-footed	ysgafndroed
lightning	mellt
link-up	cyswllt
linear (feature)	llinellol (nodwedd)
lining	leinin
lint	lint
lip	gwefus, min
load	llwyth
loop	dolen
lowland	iseldir
magnetic	magnetig
magnetic bearing	cyfeiriant magnetig
magnetic needle	nodwydd fagnetig
magnetic north	gogledd magnetig
magnifying lens	lens chwyddiad
mantel	trawstio
mantelshelf	silff fantell
map	map

map bearing	cyfeiriant map
map reference	cyfeirnod map
marsh	cors
match	cydrannu/cyma
mattress	matras
messenger	negesydd
middleman	dringwr canol
misadventure	anffawd
mono	mono
mountain cabin	caban mynydd
mountain rescue	achub [ar y] mynydd
mountain safety	diogelwch ar y mynydd
mountaineer	mynyddwr
mountaineering	mynydda
Naismith's rule	rheol Naismith
national grid	grid cenedlaethol
neck	gwddf
needle	nodwydd
nubbin	cnepyn
nylon	neilon

nylon shirt
nylon socks
obstacle
occluded front
offwidth
ordnance survey
orienteering
orienting arrow
orienting lines
outer gloves
outer layers
outside edge
overhand knot
overhang
overlap
overshoot
pair
palm
pass
path

crys neilon
sanau neilon
rhwystr
ffryntiau achludol
anlled
arolwg ordnans
cyfeiriannu
saeth cyfeiriadaeth
llinellau cyfeiriadaeth
menyg uchaf
haenau uchaf
ymyl allanol/allymyl
cwlwm tros law
bargod/gordo
gorlech
mynd yn rhy bell
pâr
palfu
bwlech
llwybr

peak
pebble
physical energy
pillar
pinch
pitch
piton
plaster
pocket
pocket torch
pole
pole star
polythene
precautions
pressure hold
pressure stove
probe
proper equipment
protractor
prow

copa
cerrigyn
egni corfforol
piler
pinsiad/gwasgfa
dringen
piton
plastr
poced
tortsh poced
polyn
seren y gogledd
polythen
rhagofalon
gafael pwysedd
stof bwysedd
tyrchu
offer addas
onglydd
cribflaen

Prussik knot

pull hold

pulley

ramp

recess

red flare

reef knot

re-entrant

reference

rescue

rib

ridge

ridge walking

river bank

river crossing

rock belay

rock climbing

rock face

rock features

rockover

cwlwm Prusik

gafael tynnu

pwli

ramp

cilan

fflêr goch

cwlwm plyg

adfewnol

cyfeirnod

achub

esgair/asen

crib

cerdded cribau

glan afon

croesfan afon

belai craig

dringo creigiau

wyneb y graig

arweddion craig

trosiglo

rolling hitch
Romer scale
roof
rope
rose
round turn and two half
hitches
route
route card
route (finding)
rubber sole
rucksack
running belay
saddle
safety
safety precautions
safety rope
sastrugi
sbotter
scale (map)
scarf

**cwlwm taflïad a thro
graddfa Romer
tô
rhaff
tanfraich
cwlwm tro a dau hanner

llwybr
tyeithlen/cerdyn taith
trywydd (dilyn)
gwadn rwber
sach teithio
belai rhydd
trum/cyfrwy
diogelwch
rhagofalon diogelwch
rhaff ddiogelwch
sastrwgi
sbotiwr
graddfa (map)
sgarff**

scoop	cafn
scramble	sgramblo
scrambler	sgraliwr
scree	sgri
scree run	rhedeg sgri
scree slope	llethr sgri
screw	sgriw
screw gate karabiner	carabiner gât sgriw
search	chwilio
search and rescue	chwilio ac achub
search lamp	lamp chwilio
search party	criw chwilio
sections	cymalau
sequence	dilyniant/dilyniad
sewing kit	pecyn gwnïo
share	rhannu
shelter	lloches
shoe kit	pecyn trwsio esgidiau
shoulder belay	belai ysgwydd
shower	cawod

side-hold	gafael ochr/ochafael
side pull	ochdyn
sit down start	dechrau o'r eistedd/cychwyniad llawr
slab	llech
slabby	llechog
slap	slap
sleeping-bag	sach cysgu
sleet	eirlaw
sleeve	llawes
sleeve door	drws llawes
sling	sling
sling belay	belai sling
slope	llethr
slope aspect	agwedd llether
slope shape and aspect	goledd siap ac agwedd
sloper	gwyrafael
slot	rhic/rhicyn
smear	rhug
snatch	cip/cipio
snow	eira

snow bollard
snow cave
snow crystal
snow drift
snow shelter
snowstorm
sole
solid fuel
spike
spot height
spotter
sprag
spur
steep
stocking
stove
strap
stream
stream junction
stretcher

bolard eira
ogof eira
crisial eira
lluwch eira
lloches eira
storm eira
gwadn
tanwydd solet
pigyn
nodwedd sbotyn
gwyliwr
clo bawd/sbrogen
crimog
serth
hosan
stof
strap
nant
cymer (nentydd)
stretsier

suffering from exposure
sunglasses
surmount
sustained
swamp
swing
symptom
Tarbuck's knot
tarn
tend the rope
tent
tent pole
terrace
terrain
the three norths
thermal
thin
thread belay
thunderstorm
tick features

dioddef gan yr elfennau
sbectol haul
gorchfygu
parhaol/cynaledig
cors
siglo/pendilio
symptom
cwlwm Tarbuck
llyn mynydd
trin y rhaff
pabell
polyn pabell
teras
tirwedd
y tri gogledd
thermol
tenau
belai edau
storm fellt a tharanau
nodweddion ticio

tie	clymu
top	brig
topo	topo
topographical	topograffig
to navigate	mordwyo/atgyfeirio
torch	tortsh
torrent	llifeiriant
track/trail	llwybr/dilyn
tracking	dilynol
traverse	tramwyad/tramwo/trawsf ynd /trawsio
triangulation pillar	piler triongli
tributary	llednant
trousers	trowsus
true bearing	cyfeiriant cywir
true north	gogledd cywir
tunnel	twnelu
undercut	tandor
untie	datod
valance	falans
valley	dyffryn

variation	amrywiad
velcro	felcro
ventilate	awyru
vertical interval	cyfwng fertigol
vest	fest
vigilance	gwyliadwriaeth
visibility	gwelededd
waist	gwasg
waist belay	belai gwasg
wall	wal/mur/pared
walker	cerddwr
walking rhythm	rhythm cerdded
warm air	aer cynnes
warm front	ffrynt cynnes
water carrier	cludwr dŵr
waterproof	dal dŵr
wax polish	llathrydd cŵyr
whistle	chwiban
wind chill	oerfel gwynt
wind speed	buanedd y gwynt

windproof

wire

woollen shirt

woollen socks

woollen sweater

yard

youth hostel

zip

zip door

gwyntglos

gwifren

crys gwlan

hosan wlan

siwmpwr wlan

llathenu

hostel ieuencid

sip

drws sip

Gerifa Syrffio

Saesneg	Cymraeg	Esboniad
Aerial	Ehediad/ hediad	Symudiad yn yr awyr.
Air	Awyr	Hedfan; bwrdd a'r esgyll allan o'r dŵr.
Amped	Gwefru	e.e. "ar ôl neud yr ehediad 'na, mi o ni wedi fy ngwefru!"
Back door	Drws Cefn	Mewn i'r gasgen o'r cefn.
Back wash	Golchu nol	Dŵr yn rhedeg yn ôl i'r môr.
Bail	Jibio	Neidio i ffwrdd, ofn.
Bashing	Corff-syrffio	Syrffio efo'r corff yn unig.
Beach break	Traeth dorriad	Ton sy'n torri ar y traeth.
Boost	Naid	Magu cyflymder oddi ar y wefus.

Break Point	Man Torri	Yr ardal lle mae'r don yn torri, gall symud yn dibynnu ar faint y don.
Bumps	Bryniau Cwyr	Cwyr yn creu tylpau ar y bwrdd.
Buoyancy	... Arnofio...	Pa mor dda mae rhywbeth yn arnofio.
Carve	Cerfio	Y ddawn o syrffio'n gelfydd, trwy ddefnyddio cyfres o symudiadau.
Carve	Cerfio	Troi yn symetrig.
Channel	Sianel	Sianel o ddŵr twfn.
Cheater 5	Crafangu 5	Rhoi un droed dros ben y bwrdd. Pwysau ar y droed ôl.
Clean	Glan	Ton lan.
Clucked	Ofn/cachgi	Ofn ton mawr.
Concave	Ceugrwm	Siap rhan o'r bwrdd.
Convex	Amgrwm	Siap rhan o'r bwrdd.
Crew	Hogia	Criw lleol sy'n syrffio.

Curl	Bol y don	Darn gwag y don rhwng y gaelod a'r brig.
Current	Cerrynt	Corff o ddŵr sy'n symud yn gyfochrog gyda'r traeth. Fe all fod yn beryglus.
Deck	Llawr/wyneb y bwrdd	Darn lle mae'r syrffiwr yn sefyll.
Ding	Tolc	Anffawd i'r bwrdd, e.e. taro craig.
Drop	Lawr yr wyneb	Lawr wyneb ton sydd heb dorri er mwyn mynd i'r chwith neu'r dde
Dropping in	Torri ar draws	Dwyn ton rhywun arall.
Duck dive	Plymio	Techneg i osgoi cael eich chwalu gan don wrth badlo allan.
Egg	Wy	Math o fwrdd.
Falls	Rheadru	Cael eich lluchio dros y wefus.

Fan	Cawod	Dŵr yn tasgu wrth wneud tro.
Fish	Pysgodyn	Math o fwrdd.
Flick nose	Tro drwyn	Siap blaen y bwrdd.
Foam Board	Bwrdd Meddal	Bwrdd ar gyfer dechreuwyr neu ysgolion syrffio.
Foot Stance	Osgo/Safiad	Lleoliad traed syrffïwr.
Frequency	Amalrwydd	Cynnydd mewn cyfnod yr ymchwydd.
Frigged	Dwyn ton	Dwyn don oddi wrth rhywun.
Full on	Di droi nol	Mynd am dani 100%.
Fun board	Sbrifwrdd	Math o fwrdd.
Gash	Clwyfo	“Nes i glwyfo’r don gyda fy nhro”.
Glassy	Gwydr	Amodau glan hyfryd.
Gnarly	Brawychus	Ton, neu amodau sy’n rhoi anferth o ofn i rywun.

Going off	Tanio/ar dân	“Mae’r ymchwydd yma’n tanio” tonnau gwyh.
Goofy Foot	Troed dde ymlaen	Disgrifio sut mae person yn sefyll ar y bwrdd.
Gouge	Clwyfo	“Nes i glwyfo’r don gyda fy nhro”.
Green Room	Ystafell Werdd	Y tu fewn i’r gasgen.
Grommet	Syrffyn	Syrffiwr ifanc.
Ground swell	Ymchwydd	Tonnau sy’n cael eu ffurfio dros bellter mawr.
Gun	Dryll	Math o fwrdd.
Gunned	...anaddas...	“Roedd fy mwrdd yn hollol anaddas i’r amodau”.
Hang Five	Crafangu 5	Symudiad yn y byd hirfyrddio o sefyll ar flaen y bwrdd gyda’ch 5 bys o un troed dros y blaen.

Hang Ten	Crafangu 10	Symudiad yn y byd hirfyrddio o sefyll ar flaen y bwrdd gyda'ch 10 bys dros y blaen.
Hard rail	Ymyl caled	Ymyl onglog er mwyn dal ton.
Impact zone	Chwalfan	Ardal lle mae'r tonnau yn torri.
Inside	Tu fewn	Yr ardal rhwng y traeth a lle mae'r tonnau yn torri.
Inside	Tu fewn	Ardal rhwng y traeth a'r chwalfan.
Kook	Crinc	Syrffiwyr annifyr.
Leash	Tennyn	Darn o gortyn sy'n mynd o'r bwrdd i'ch troed er mwyn diogelwch.
Left	Ton i'r chwith	Cyfeiriad y mae'r ton yn torri, wrth edrych o'r môr i'r tir.
Line up	Rhes	Lle mae syrffwyr yn lleoli eu hunain yn barod am y copa, ac yn aros eu tro.

Lip	Brig	Darn ucha'r don.
Log/stick	Bwrdd	Enw ar fwrdd syrffio.
Long Board	Hirfwrdd	Bwrdd hir.
Lull	Gosteg	Cyfnod lle mae'r tonnau yn lleihau o ran maint.
Mal	Mal	Math o hirfwrdd.
Mini mal	Mal bach	Math o hirfwrdd ond byrrach.
Nose	Trwyn	Blaen y bwrdd.
Outside	Cefn	Tu ôl i lle mae'r tonnau yn torri.
Peak	Copa	Darn uchaf yr holl don, lle mae'n torri i gychwyn.
Pearl	Bwrw tin dros ben	Trwyn y bwrdd yn mynd o dan y dŵr a'r syrffiwyr yn mynd dros y blaen.
Period	Cyfnod	Cyfnod yr ymwchwydd.
Pin tail	Cynffon big	Siap ar gynffon y bwrdd.

Pit	Crombil/bol y don	Darn gwag y don.
Pitch	Serthni	Pa mor serth yw'r don.
Point break	Penrhyn dorriad	Tonnau sydd yn torri ar benrhyn.
Pop	Cicio allan	Dod i ffwrdd o'r don.
Pumping	Tanio	“Mae'r ymchwydd yma'n tanio.”
Quad	Bwrdd pedair asgell	Bwrdd efo pedair asgell.
Quiver	Trysor	Eich byrddau.
Rail	Ymyl	Ymyl y bwrdd.
Rails	Ymylon, Ochrau	Ochr y bwrdd.
Reef break	Craig dorriad	Ton sy'n torri ar greigiau o dan yr wyneb.
Regular Foot	Troed chwith ymlaen	Disgrifio sut mae person yn sefyll ar y bwrdd.
Reverse V	Rhych waelod	Rhych ar waelod y bwrdd.

Right	Ton i'r dde	Cyfeiriad y mae'r don yn torri, wrth edrych o'r môr i'r tir.
Rip	Cyrchlif	Corff o ddŵr sy'n medru symud i unrhyw gyfeirad. Fe all fod yn beryglus.
Rip	Chwalu ton	Syrffio mor dda fel bo chi'n yn chwalu'r don.
River mouth breaks	Aberdorriad	Ton sy'n torri yn agosi i aber.
Rocker	Sigl	Siap y bwrdd.
Scab	Carreg / craig	Craig o dan neu uwchben y dŵr sydd yn beryglus
Scabbed	...creithio...	Cael eich clwyfo.
Section	Rhan	Rhan o don.
Set	Set	Mae tonnau yn teithio mewn grwpiau, felly set yw enw un grwp.
Shore break/shorey	Glan drorriad	Ton sy'n torri yn agos i'r lan.

Short Board	Byrfwrdd	Bwrdd byr.
Shortboard	Byrfwrdd	Math o fwrdd
Shred	Chwalu ton	Syrffio mor dda fel bo chi'n yn chwalu'r don.
Sick	Gwych	Ton wych/ amodau gwych.
Sideslip	Llithro	Pan mae'r bwrdd yn llithro i lawr y don yn lle mynd ar draws.
Skeg/Fin	Asgell/esgyll	Darn sydd ar waelod y bwrdd sy'n gafael yn y dŵr.
Slam	Chwipio	Chwipio oddi ar wefys y don wrth i'r serthni gynyddu.
Snake	Llechwraidd	Y weithred o ddwyn ton yn llechwraidd. Peidio a dilyn rheolau cwrteisi syrffio.
Soft rail	Ymyl feddal	Bwrdd llac yn y dŵr.
Square tail	Cynffon sgwâr	Siap cynffon y bwrdd.

Squash tail	Cynffon crwn	Siap cynffon y bwrdd.
Stoked	Gwefru/hapus	Teimlo fel hyn ar ôl ton neu sesiwn wych.
Styleie	Osgo da	Edrych yn dda ar y bwrdd o ran osgo.
Suffed	Chwalfa	Cael eich chwalu gan don.
Surf	Tonnau	“Sut mae’r tonnau heddiw?”
Surf Etiquette	Cwrteisi Syrffio	Set o reolau pan yn syrffio er mwyn osgoi damweiniau.
Swallow tail	Cynffon farcud/ gwenol	Siap ar gynffon y bwrdd.
Tail	Cynffon	Cefn y bwrdd.
The lip	Brig y don	Darn uchaf y don.
Thrashed	Chwalfa	Cael eich chwalu gan don.
Throwing tail	Taflu’r gynffon	Lluchio’r gynffon rownd mewn symudiad.
Thrusters	Y drindod	3 asgell or un maint.

Tow ins	Tynnu mewn	Jet ski yn eich tynnu i mewn i don, fel arfer tonnau anferth.
Tri fin	Triawd	3 asgell un mawr a dwy llai
Trim	Cadw'r linell	Mynd ar draws y don ar y linell orau.
Tube	Casgen	Pan mae'r don yn ffurfio cylch cyflawn o amgylch y syrffiwyr.
Twin	Deuawd	Bwrdd efo 2 asgell.
Vertical	Fyny	Mynd yn syth i fyny'r don.
Waffling	Mynd yn igam ogam	Cyfeirad rhywun ar y don.
Wall	Wal	Darn llyfn wyneb y don sydd heb dorri.
Wax	Cwyr	Cwyr i gynyddu ffrithiant y bwrdd o dan eich traed.
Wet suit	Gwlypwisg	Yr hyn a wisgir gan syrffiwyr i gadw'n gynnes yn y môr.

White water

Ewyn

Dŵr gwyn ar ôl i don
dorri.

Wipe out
/Worked

Chwalfa

Cael eich chwalu gan
don.

Cwmwl a Masnachol Cymru yn gyflwr Ddeddf Cynulliad Ewrop yn Fwrdeistref Sir Forgws a Rhosbaron, Cymru
The European Agricultural Fund for Rural Development to Europe (Erddog) in North Wales

Y Gyhoeddwr Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

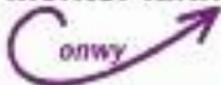
ARIENNI GAW Y LOTERI
LOTTERY FUNDED

urdd.org

Menter Iaith

Yn gyswrtio a hyrwyddo ymstrawngol
community development projects

